

Μια γυναίκα κλαίει

Έβγαινα από το γραφείο μου βιαστικός, με το μυαλό φορτωμένο χίλιες δυο μικροσκοτούρες, όταν την είδα. Δεν την παρατήρησα από την αρχή — το πρώτο που ένιωσα ήταν ο παγωμένος αέρας του δρόμου. Με απασχολούσε το ψάξιμο των κλειδιών του αυτοκινήτου μου, από τσέπη σε τσέπη. Ξαφνικά πρόσεξα πως η κοντόσωμη γυναίκα, που ερχόταν από απέναντι, είχε ένα πρόσωπο πλημμυρισμένο στα δάκρυα.

Ο κόσμος άλλαξε.

Μια γυναίκα κλαίει, ένας άνθρωπος κλαίει. Μέσα στη μέση του δρόμου, χωρίς καμιά προσπάθεια να κρύψει τα δάκρυα. Περπατάει και κλαίει. Έχει περάσει πια το όριο της αξιοπρέπειας, το όριο της απελπισίας. Δεν τη νοιάζει τι θα πει ο κόσμος. Γιατί ο κόσμος δεν υπάρχει — υπάρχει μόνο ο πόνος. Αυτόν ακολουθεί βήμα το βήμα — αυτόν μόνο βλέπει μέσα από τα δάκρυα.

Πού τώρα οι μικροσκοτούρες και τα προβλήματα που με νευρίαζαν πριν πέντε λεπτά, πού το κυνηγητό και το άγχος; Περνάει μπροστά μου η ζωή, η ίδια η ζωή, με γυμνό κλαμένο πρόσωπο. Σταματάω και σκύβω το κεφάλι με ευλάβεια. Τι μπορώ να κάνω μπροστά σ' έναν άνθρωπο που κλαίει; Τίποτα. Μόνο να σεβαστώ την οδύνη του.

Η γυναίκα πέρασε πλάι μου χωρίς να με δει. Περπατάει αργά, σέρνοντας τα πόδια που τη βαραίνουν. Τίποτα δεν είναι ελαφρό γι' αυτήν και δεν θα είναι για αρκετό καιρό. Δεν είναι ωραία, ούτε άσκημη, δεν έχει ηλικία, ούτε ιστορία — έχει το ανώ-

ΝΙΚΟΣ ΔΗΜΟΥ

νυμο πρόσωπο του πόνου.

Ίσως, πριν από τα δάκρυα, να ήταν όμορφη. Ίσως, πολλά χρόνια πριν. Όταν ήταν μικρή, η μητέρα της σίγουρα θα της έλεγε: μην κλαις! Το κλάμα σ' ασκημαίνει! Δεν την άκουσε και πήρε το πρόσωπο των δακρύων.

Σκέφθηκα να την πάρω από πί-

σω και να της πω — τί; Παρηγοριά — ποια; Όταν παραδοθείς στο κλάμα δεν ισχύει τίποτα.

Έχω περπατήσει κι εγώ κλαίγοντας και ξέρω. Δεν υπάρχει τίποτα, κανείς στον κόσμο, όταν περπατάς κλαίγοντας. Ότι συναντήσεις είναι εμπόδιο, το σπρώχνεις για να περάσεις. Φίλος αγαπημένος, αδελφός, άγνωστος συμπονετικός — όλοι ενοχλούν, βαραίνουν. Τι ξέρουν αυτοί για το ξερίζωμα που νιώθεις, τι μπορούν να καταλάβουν; Και τι ανόητες οι κοινότοπες κουβέντες: θα περάσει... ο χρόνος...

Αν κάποιος — τότε ένας ξένος, άγνωστος, σε ξένη χώρα. Αδιάφορος, που δεν θα του εξομολογηθείς τίποτα. Που θα βαριέται να σε βλέπει να κλαις. Αλλά θα σωπαίνει από ευγένεια ή και συμφέρον. Που δεν θα του χρωστάς φράγκο — γιατί δεν μπορείς να χρωστάς σε τέτοιες ώρες. Η υπερηφάνεια του πόνου το απαγορεύει.

Η γυναίκα είχε μακρύνει. Και ξαφνικά είδα δυο παιδιά που την κοίταζαν και γελούσαν. Πρόσεξα πώς είχε πατήσει μια μακριά αυτοκόλλητη ταινία και την έσερνε πίσω της σαν ουρά. Λυγμοί και ουρά και πνιχτά γέλια.

Και ξαφνικά σεβάστηκα τη ζωή — που τόσο σοφά έδενε το κλάμα με το γέλιο για να σώσει τα ανέτοιμα παιδιά από τον γυμνό πόνο. Σκέφθηκα: στην κηδεία μου, κάποιος χοντρός θα γλιστρήσει — και πολλοί θα χαμογελάσουν. Κι αυτό θα είναι η συνέχεια της ζωής, που τόσο άδικα θα παρατάει εμένα, για ν' ασχοληθεί με τους άλλους. ■